

Az élet szépsége nem tűr magamutogatást

Husztai Péter színművész, rendező a József Attila Színház szombat esti bemutatójáról

Ma este újra felmegy a függöny a József Attila Színházban, ahol az új évad első előadásaként Molnár Ferenc vígjátékát, A doktor urat mutatják be. A darab rendezője Husztai Péter **Kossuth- és Jászai Mari-díjas** színművész, aki ugyanitt feleségével, Piros Ildikóval Alekszej Arbuzov romantikus színművét, a Kései találkozást is játszani fogja.

– Molnár Ferenc korai, ám a világon talán a legtöbbet játszott műve A doktor úr. Rendezőként mit tart a legfontosabbnak ebben a darabban?

– Sokat gondolkodtam azon, mi lehet az oka annak, ha kiírunk egy Molnár Ferenc-darabot, akkor a színház társulata zizegni kezd. Játszottam A testőrt, Az ördögöt, az Üvegcipőt, A farkast, A vörös malmot, rendeztem a Riviérát, sok Molnár-művel találkoztam életemben, és mindig ezt tapasztaltam. Az izgalom valószínűleg abból fakad, hogy Molnár pontosan fogalmaz, nagyszerű szerepeket ír, és fantasztikusan ismeri a szereplőit: sokat tud a férfiakról és a nőkről, elrontott házasságai is nagy tanulmányok voltak mindehhez. De Molnár kiválóan tájékozódik a történetek helyein is: otthon van az előkelő lipótvárosi lakásokban, a lizsében, a színházakban. Egész hosszú pályámon, színészként és rendezőként is, mindig az érdekelt leginkább, hogyan lehet egy nagy történetet a legpontosabban elmesélni. Ebben a darabban is ez foglalkoztat. Lehet, hogy hiányosságom, de a formai dolgok nem érdekeltek soha, az igazán jó művek, ha jól próbáljuk előadni őket, akkor megszólalnak. A doktor úr története, mint minden Molnár-bohózat, elég keserű és jó bonyolult. Itt nem biztos, hogy a tolvaj az igazi bűnös, az ügyvéd, a rendőrkapitány is cinkos lehet, közben adódik egy furcsa házassági féltékenykedés, és a legvégén kiderül: nem biztos, hogy valójában tudjuk, ki kicsoda, kik vagyunk az életben. Dupla fenekű történet hálás szerepekkel, amelyekre nagyon jó színészeket tudtam felkérni. Márton András, Piros Ildikó, Mikó István, Pásztor Erzsébet, Viczián Ottó, Magyar Tímea: nagyon jó csapat jött össze. Ha jól játszuk ezt a darabot, akkor megfogja a nézőket. Az emberek természetesen szeretnek nevetni, de hiszek abban, hogy még inkább szeretnek elgondolkodni.

– Ön szerint hogyan kell jól Molnár-vígjátékokat játszani?

– Mint minden más drámát: hitelesen és igazul. A színészeknek nagyon komolyan kell venni a szituációkat, a szerepeket, nem szabad bohózatot, vígjátékokat játszaniuk. Shakespeare vígjátékai is akkor igaziak, ha hús-vér figurákat akarunk játszani. Mindegyiknek megvan az igazsága, amit képviselni kell, és a saját „tragédiája” is. Hinni kell a figurában, a történetben, az íróban: ez látszólag egyszerű feladat, de ebben nagyon sok munka van.

– Az elmúlt hónapokban a vezetőváltás kapcsán nagy feszültség volt a József Attila Színházban. Mennyiben lehet más így az előadás akusztikája?

– Erre nem tudom a választ, ez az előadás a Turay Ida Színház produkciójaként kapott meghívást a József Attilába. Ha jól tudom, ez a teátrum az anyagi csőd határán volt, meg kellett menteni. Átalakult az én életemben a Madách Színház is, ahol évtizedeken keresztül én drámai színházban játszottam, most sikeres musicalszínház. Nagyon erősen változik a színházi élet, amit tudomásul kell venni, még ha olykor némi keserűséggel is. Ma mindenképpen nehezebb színházat csinálni, mint fiatal koromban lehetett, mikor nem volt más dolgunk, mint a szerepeket eljátszani, előadásokat rendezni. De sosem voltam színházi vezető és nem is akartam az lenni.

– Pedig 2002-ben a Nemzeti Színház direktora lehetett volna. Az csak kitérő volt?

– Két perióduson keresztül a színművészeti egyetem rektora voltam, akkor úgy gondolták, a Nemzeti élén az adottságaimmal kohéziót tudnék teremteni a feszültségek elkerülése végett. Ám mindjárt az elején kiderült, ez nem sikerülhet. Nádasdy Kálmán, aki növendék koromban a színművészeti főigazgatója volt, végigkísérte az életemet, ameddig élt, minden előadásban megnézett, és mindenről véleményt mondott, azt a tanácsot adta annak idején: a nagy döntések előtt gondold végig nagyon pontosan, hogy akarod-e azt, amit akarsz. Ha biztos vagy benne, akkor vállald el, ha bizonytalan, akkor ne. Ez a kérdés nemcsak a színházban, az élet más területein, a párkapcsolatokban is érvényes: igazán akarod-e azt, amit akarsz, hiszel-e abban, amit elvállalsz, hiszed-e, hogy ahhoz elég erős vagy, elég kedved van, és arra a feladatra te vagy a legalkalmasabb. Egyszer-kétszer fordult elő az életemben, hogy valójában nem akartam azt, amit akartam, mégis elvállaltam, és meg is lett az eredménye. Nagy bátorság, erő kell ahhoz, hogy az ember azt mondja: köszönöm szépen, de nem. Sokszor mondtam nemet színházi és filmszerepre is, mert éreztem, hogy valamitől az nem az én szerepem, ami most kicsit furcsán hangzik, ha visszagondolok arra a száznegyven nagy szerepre, amit eljátszottam. Ez a kérdés végigkísérte az életemet.

– E kérdés megválaszolásához nemcsak bátorság, erő, de önmagunkhoz való őszinteség is kell. Az utóbbi adottság, vagy inkább tudatos törekvés?

– Magánéletemben, a színházban, a tanári pályámon is mindig azon voltam, hogy őszinte legyek, az őszinteség kötelez és segít is. A hibáimat, erőnyeimet is beismertem, nincs rossz érzés bennem. A hamisságot mindenhol mindenki észreveszi, de különösképpen a diákok. A színművészetre is úgy jövök be tanítani, ahogy vagyok, nem rendezem az arcomat, nem alakítom a tanárt. Az utcán, a közértben sem kellett soha játszanom a színészt. Pályám elején zavart egy kicsit, hogy sokan megismernek, akár rajonganak is, de ezt a szeretetet, ami most árad felém, tudom kezelni, és nagyon jólesik. Meglehet, az a szeretet, amit most kapok, részben annak a rengeteg szerepnek szól, amit eljátszottam, de részben annak is, hogyan éltem le eddigi életemet.

– Valóban akarod-e, amit akarsz: erre a kérdésre egyértelmű választ adott a magánéletben, hiszen Piros Ildikó színművésszel több mint negyven éve házasok. Kerényi Imre rendezésében, a Soproni Petőfi Színház vendéjátékaiként október 22-én mutatják be a József Attilában a Kései találkozást, amit önök ketten játszanak. Van nehézsége a közös színpadi játéknak?

– Sokat játszottunk már együtt, sok Shakespeare-t és Csehovot, a lehetséges nehézségeket részben a gyerekek, az unokák is megoldották, akik mindig szülőként, nagyszülőként kezelték minket. Mi pedig otthon nem próbáltunk, nem viselkedtünk színészként. A Kései találkozás érdekes, szép történet két meglelt, magányos emberről, a néző őket látva kívánja, hogy találkozzanak. Ez nem egy szerelem, inkább az egymásra találás, a barátságkeresés története, az üzenete: szükségünk van egymásra ebben a korban is. Az országban több városban is játszottuk már, azt tapasztaltuk, a közönség igényli, hogy megmutassuk, az időskornak is megvannak a szépségei. Különleges fénytörést ad az előadásnak, hogy úgy tudunk beszélni a gyerekekről, az életről a darabon keresztül, hogy egymáshoz tartozunk, a színpadon innen és túl is. Életigenlő darab, ami azt sugallja, még rengeteg tennivaló van ebben a korban is. Nem véletlen, hogy külföldön is mindenhol nagy sikert arat, mert ezzel a korosztállyal kevés színmű foglalkozik, azok is inkább megkeseredett öregeket mutatnak be. A Kései találkozás hősei azonban a sok nehézség után is hisznek az életben: hogy még ekkor is megtalálhatjuk egymást, tudunk még egymásnak adni valamit. Így elmondva egyszerűnek tűnik, pedig nem egyszerű megőregedni, megőrizni valami hitet magunkban. Nem szabad belekopni a hétköznapiakba, élni, hinni kell, és megpróbálni továbbadni mindazt, amit tudunk. Az én életemben is már eltolódnak bizonyos hangsúlyok, hosszú idő után a színészetnél fontosabb lett nekem a tanítás, a rendezés, Piros Ildikó pedig kis táncosokat tanít színházra a táncművészeti egyetemen. Valamit átadni, továbbadni a gyerekeinknek, a tanítványainknak: így marad meg az ember hite abban, hogy fontos, amit csinál, amit csinált. Ez az élet szépsége, kötelessége is, ami nem tűr magamutogatást. Ha pedig viszontlátom a tanítványaimat a színpadon, ha látom, hogy volt haszna és eredménye mindannak, amit igyekeztem átadni: az maga a boldogság.